

OSREDNJI JAVNI PROSTOR DOMŽAL

Širši kontekst

Lokacija se nahaja v središču Domžal na območju nekdanje tovarne Alko. Mesto ima bogato zgodovino, ki pa je bila zaradi stihijske poselitve in pritiskov urbanizacije v 20. stoletju postopoma izbrisana iz mestnega tkiva. Mesto so v 19. In še v začetku 20. stoletja zaznamovale tovarne, ki so imele urejene parkovne površine. O tem pričata še dva ohranjena parka - park ob Univerzale in park ob občinski stavbi.

Stanje kakršno je danes, z umeščitvijo parka v osi med nekdanjima tovarnama predstavlja edinstveno urbanistično in zgodovinsko potezo, ki jo je potrebno ohraniti: odprt javni prostor, ki poteka v osi med Janežičevo vilo in kompleksom nekdanje tovarne Univerzale ter na tak način poustvarja in revitalizira zgodovinsko potezo kot osrednjo identiteto centra Domžal.

Ožji kontekst

»Lokacija nima jasno definiranih robov, ki bi krojile urbani značaj prostora. Bolj zaznavni sta fasadi Janežičeve vile in nekdanje tovarne Univerzale, sicer pa je prostor odprt. Stopnja urbanosti se poveča proti Karantanski cesti z objektom Krizant ter ob Ljubljanski cesti kot urbani osi mesta z visoko linjsko zazidavo s slonovjasko rabo ter storitveno-poslovnimi programi v pritličju.« Območje kareja je stihjsko pozidano, osrednje javne stavbe in programi, ki se nahajajo v kareju, se z zadnjo ali stransko fasado obračajo na območje obdelave, ki bo z novim posegom postalo osrednje mestno središče. Zato je park zasnovan in umeščen v prostor na način, da zakriva zadnje stranice in odpira ključne vedute, ki se nahajajo v prostoru.

Koncept

Koncept temelji na načelu povezovanja urbanega dela Domžal z naravnim delom. Nove pozidave na natečajnem in anketnem območju so umeščene na način da ustvarjajo prostor, ki bolj jasno oblikuje odprt prostor med nekdanjima tovarnama. Izhodišče pri celotni zasnovi je, da se prostor med nekdanjima tovarnama pusti prazen, v njem se predvidi le park. Vizualna povezava med Janežičevo vilo in kompleksom Univerzala se ohranja z umeščanjem drevnin in prostore vegetacije na način, da prekriva, daje menilo in intenzivira doživljanje prostora in njegovih vedut. Do novega mestnega središča se predvidi nove prečne urbanistične povezave, ki krepijo povezanost središča s preostali deli mesta. 1) Mestni trg - Vzpostavitev ploščadi za pešce in kolesarje z dreverodom pred zdravstvenim domom. 2) Slamnikarska cesta - odsek za Krizantom - Vzpostavitev enosmerne ulice z dreverodom, z območjem, kjer imajo prednost pešci in kolesarji.

Merilo

Natečajno območje meri okvirknih 18.000 m². Ena od ključnih izhodišč pri zasnovi je vzpostavitev različnih ambientov, ki merilo humanizirajo. Ambienti, ki jih že predvideva natečajna naloga so: park, mestni trg in tržnica. V okviru parka, ki je zasnovan po celotni osi med Janežičevo vilo in kompleksom Univerzale, se nahajajo dodatne sekvence, ki rešujejo stik z obstoječo in novo predvideno pozidavo ter vzpostavljajo dodaten program (prostor namenjen igri z žogo, otroško igrišče, prostor za druženje za mladostnike, mestno plažo, ipd)

Park

Večji del območja so bili v bližnji preteklosti visokodebelni sadovnjaki in vrtovi. Park je strukturiran na naslednje elemente: glavno pot, ki povezuje Janežičevo vilo in kompleks Univerzale ter sekundarno pot, ki omogoča gibanje skozi park. Živahna urbana os, ob kateri so nanizane aktivnosti; prečne navezave na park - ploščad mestni trg; vstopi v park so označeni arhitekturno, zasadišče omogoča vedute, prostor opazovanja in prostor dogajanja, različnih aktivnosti v parku. Natečajna rešitev omogoča takojšnjo izvedbo zelenih površin. V prvi fazi je na zemljiščih, ki so že v lasti Občine Domžale. Pri oblikovanju zelenih površin se upoštevajo načela naravi temelječih rešitev (eng. nature based solutions - NBS).

Glavni trg

Glavni trg razumemo kot prazen, odprt javni prostor, ki omogoča participacijo občanov v javnem prostoru. Zasnovan je iz dveh sekvenc: kot odprt prostor, namenjen prehajanju in organizaciji različnih dogodkov ter kot bolj zaprt, prostor pokrit s krošnjami, ki spominja na nekdanje sadovnjake in je namenjen druženju pod mestno senco. Prostor se na severni strani s stopnicami izteče na ploščad pred trgovskim centrom. Tlak glavne trga se s svojim vzorcem poklanja slamnikarski dediščini. Kot obeležitev prostora nekdanje tovarne Alko se na severnem delu trga predvidi maketa po predlogu ZVKDS. Na južni strani trga zamejajo tržnice, ki je prek širokega vhoda povezana s trgov. Pod trgov je predvidena podzemna garaža. V garaži je predvidenih 180 parkirnih mest. V kolikor bi se v prihodnosti izkazalo, da mesto ne potrebuje garaže s tolikšnimi parkirnišči, je le to zaradi enostavne zasnovne močnega poljubno zmanjševati. Garaža ima dve podzemni etaži. V delu garaže se nahaja kolesarnica, ter tehnični in servisni prostori Ko bo Ljubljanska cesta postala ključna mestotovarna os in bo pešec imel dominantno vlogo, bo prostor trga bolj povezan z Ljubljansko cesto.

Mestni paviljon

Objekt kavarne je umeščen na način, da med seboj povezuje vsa tri urbana območja. S svojim arhitekturnim jezikom neposredno nagovarja na dediščino industrijske arhitekture, ki je bila na območju prisotna. V severnem delu je oblikovan kot vhod v park s pergolo, kavarne z večnamenskim prostorom je umeščena ob glavnem trgu, na južni strani pa se objekt zaključuje s tržnico in servisnimi prostori. Objekt je umeščen na način da definira eno od stranic trga in hkrati preprečuje hrup, bi nastal pri organizaciji raznih dogodkov na trgu proti DSU.

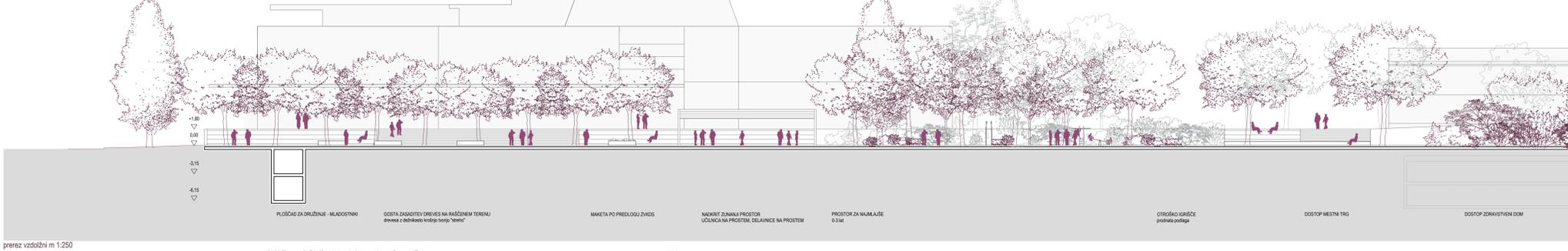
Tržnica

Tržni prostor v mestih običajno predstavlja samostojno prostorsko enoto (primer Ljubljanska, Kranjska tržnica, ...) in je običajno odmaknjena od glavnega mestnega trga. Z namenom, da se vzpostavi ustrezno menilo in atmosfera se umešči nepomični tržni objekt tako, da zameji prostor trga in tako formira samostojen vaški tržni prostor. Nadstrešnica s nepremičnimi prodajnimi mesti skupaj s sosednjimi objekti in vrtovi tvori tržnico v manjšem vaškem menilu in na tak način skuša osmisli še ohranjeno raščeno vaško strukturo.

Faznost

Zasnova omogoča faznost izvedbe kot jo predvideva natečajna naloga.

ureditvena situacija projektnega območja p1, p2 s tlorisom prilika m 1:250

prezrez vzdolžni m 1:250

prezrez prečni a-a m 1:250 trg in tržnica

VHOD V PARK VODI SKOZI 'SADOVNJAK' - DEŽNIKASTE KROŠNJE USTVARJAJO MESTNO SENCO TER ZAMEJJO POGLED NA STRUKTURO TRGOVSKEGA CENTRA, NA LEVI STRANI MESTNE AMFITEATRALNE STOPNICE, NA DESNI SE PROMENADA IZTEČE V GLAVNI TRG

- PROGRAMSKA ZASNOVA ANKETNEGA OBMOČJA A1
- MLADINSKI CENTER + HOSTEL
- PROSTORI KULTURNIH DRUŠTEV + PISARNE
- STARTUP + BIVANJE
- KULTURNI PROGRAM Z VEČNAMENSKIMI DVORANAMI
- PROGRAMSKA ZASNOVA ANKETNEGA OBMOČJA A1
- K - 1 IN 2 - GARAŽE
- P - TRG, PROGRAM
- N - 1 IN 2 - PISARNE
- T - BIVANJE 20%

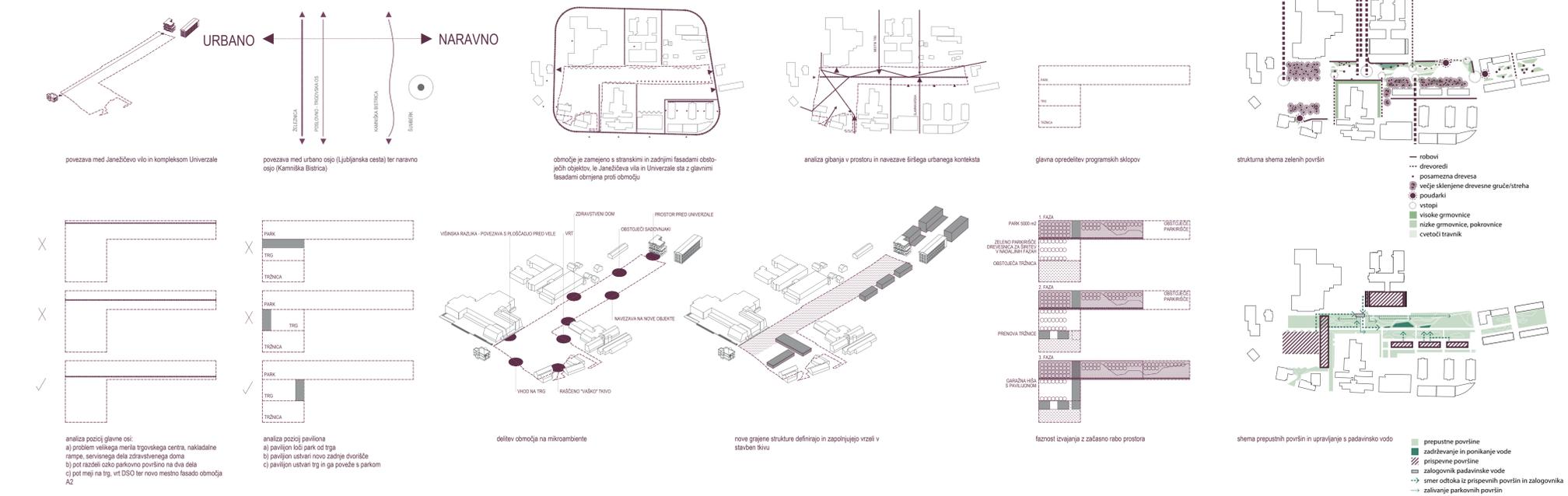
prizkaz celice s listom streh m 1:1000
prizkaz prehodnosti območja, prevredni program v anketnih delih, položaj vseh pomembnih vhodov v javne dele objekta

TRŽNICA SE Približa obstoječemu nizkemu merilu ter ustvari 'VAŠKI' TRG Z LIPO

PREČNI MESTNI DREVOREDNI USMERJAVO V NOVO PARKOVNO UREDITEV

RAZLAGALNE SHEME URBANIZEM

RAZLAGALNE SHEME KRAJINSKE ARHITEKTURE

POVEZAVA MED JANEŽIČEVO VILO IN KOMPLEKSOM UNIVERZALE OSTAJA ODPRTA ZELENA PARKOVNA UREDITEV BREZ GRAJENIH STRUKTUR